

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

X. Quæ est de conversione hominis per pœnitentiam, ostendit ex quinque capitibus eam esse unum ex maximis facinoribus Dei.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56333)

FERIA QUARTA CINERUM,

CONCIO

DE CONVERSIONE HOMINIS,
PER POENITENTIAM.

Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, & in fletu, & in planctu, & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra, &c. Quis scit si convertatur, & relinquat post se benedictionem? Joëlis 2.

QUAM dissimilis est hesternæ ac hodiernæ diei status: Illa fuit dissolutionis, hæc modestiæ. Illa peccati, hæc poenitentia. Quid enim aliud præ se fert omnis ille Ecclesiæ apparatus? color iste in altaribus, in mensis jejunia, in templis conciones, lectiones, ac Evangelia, nihil itaque mirum si à poenitentia initium ducam post titulum lumen. *Ave Maria.*

ECCLESIA nobis hodie proponit luculenta duo facinora, unum est Dei in creaturam; alterum est creaturæ in Deum: Primum terminatur ad conversionem hominis: *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, & in fletu, & in planctu:* Secundum terminatur ad conversionem Dei. *Quis scit si convertatur, & ignoscat, & relinquat post se benedictionem?* Vtraque autem cōversio fit per

poenitentiam, quæ homini, & Deo cōvenit, secundum Jeremiæ verba cap. 18. *Si poenitentiam egerit gens illa à malo suo, quod locutus sum adversus eam, agam & ego poenitentiam super malo, quod cogitavi ut facerem ei.* Incipio à priori, atque hanc propositionem profero, conversionem hominis esse unum è maximis Dei facinoribus.

I. Ratio petitur ex parte principij, nēpe omnipotentis, misericordiæ, & justitiæ, ut scias ab omnipotentia, habere, ut summum sit opus: à misericordia, ut sit summè amabile: à justitiâ, ut sit sanctissimum.

Quoad omnipotentiam attinet, canit Eccles. 10. Dominicâ post Pentec. Deus qui omnipotentiam tuam parcendo maximè & miserando manifestas. Et Sap. 11. *Misereris omnium quia omnia potes. & dissimulas peccata hominum propter poenitentiam.*

P 2

Etc.

Et c. 12. *Ob hoc quod omnium Dominus es, omnibus te parcere facis.* Et Ecclesiastici cap. 2. *Secundum magnitudinem ipsius, sic est misericordia illius, cum ipso est:* Et David Psal. 61. *Quia potestas Dei est, et tibi Domine misericordia, quasi dicat. Ideo ista, quia illa. Sed vide rationes.*

1. est, Quia eius tantum est posse parcere, qui punire potest: Is autem punire tantum potest, qui superior est, & cui nemo resistere potest; verè itaque dictum est à Sapiente. *Misereris omnium quia omnia potes.* Miseretur enim qui se se ulcisci potest.

2. Quia cum possit omnia, summam & Regiam habet potestatem quæ per se non ordinatur ad puniendum, sed ad benefaciendum? itaque in parcendo ostendit suam potentiam; ideò enim parcat, & miseretur, quia punire potest, & non ulciscitur, quia potest ulcisci, nempe suâ utens potestate ad miserendum non ad ulciscendum, quâ ratione peccatores ad se revocat: præclaro Regibus documento, ut ad imperandum, clementiâ magis, quàm iustitiâ uti veniant; illâ enim splendidiùs coronatur, quàm auro, & gemmis: quare propria Regum corona est Clementia. Vnde Seneca lib. de Clementiâ cap. vlt. Nul- lum ornamentum Principis fastigio dignius, pulchriusque est, quàm illa corona ob cives servatos: non hostilia arma detracta victis, non currus Barbarorum sanguine eruenti, non parta bello spolia: hæc divina potètia est, gregatim & publicè servare. Quasi diceret, occidere, spoliare, vincere, humanum quid est, at servare, parcere, & indulgere divinû: Idem lib. 4. de Benef. cap. 16.

agens quomodò Deus Bonis & malis benefaciat; Bona sua per gentes, populosque distribuit, unam sortitus potentiam, prodesse.

3. Quia uti inferiores Iudices punire possunt, & non possunt parcere, sed is tantum qui Regiam & summam habet potestatem; nam cæteri legibus tenentur, leges autem non parcunt, sed puniunt; at qui summæ est potestatis, is non tenetur legibus, itaque nec punire tenetur, sed potest parcere; quare si punit, secundum leges facit, & in hoc non utitur summâ suâ potestate, sed si parcat, cum non id faciat secundum leges, id facit usu summæ potestatis: Ita Deus, &c. quare rectè dicitur *Misereris omnium, quia omnia potes.*

4. Rationem suggerit Sapiens cap. 11. *Parcis autem omnibus, quoniam tua sunt Domine, qui amas animas.* Cantacuzenus: optimum procurationis genus est sua non velle destruere.

5. Quia nimirum ostendit se vinci non posse, neque peccatis hominum, neque irâ ac vindictâ, quod solent homines, quos ira facit sui impotentes: Itaque Moyse sic eum compellat Exod. 34. *Dominator Domine. Deus, misericors, et clemens:* prius dominatorem, & Dominum vocat, postea misericordem & clementem: & Apostolus Rom. 9. *Volens Deus ostendere iram, et notam facere potentiam suam, sustinuit in multâ patientiâ vasa iræ:* certè non posset alius præter Deum omnipotentem tot ac tam graves injurias tolerare: unde apud Osee cap. 11. *Non faciam furorem iræ meæ, non convertar, ut disperdam Ephraim. quoniam Deus ego, et non homo.*

6. Quia

6. Quia solius Dei est peccata dimittere: unde in Evāgelio, *Quis est hic qui etiam peccata dimittit?* & Matth. 9. Scribæ & Pharifæi Christum blasphemare dicebant cum peccata remitteret: unde cū miraculo id se posse confirmavit: *ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terrâ dimittendi peccata, tunc ait Paralytico, surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam. Et surrexit, & abiit in domum suam. Videntes turba timuerunt, & glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus.*

7. Quia id opus superat mundi creationem, hoc est, Angelorum, hominum, & rerum omnium creationem, immo rerum omnium possibilium in ordine nature, unde non est opus à Deo ut authore nature, sed ut ab authore supernaturali. Cogita quanta sit latitudo ordinis naturalis, & quo progrediatur omnipotentia in rebus naturalibus, in miraculis, & in rebus extraordinariis: unius peccatoris conversio hæc omnia eò usque superat, ut sit alterius ordinis.

Quod ad misericordiam spectat id probatur 1. ratione veri, & summi obiecti, est enim peccatum sola vera, & summa miseria, à qua liberati non potest homo, nisi solâ misericordiâ. Etenim finge Deum omnia habere præter misericordiam, certè nunquam parceret: Ita quibus misericordiam non impertivit, illis non dedit pœnitentiæ locum, & consequenter neque veniam: 2. Ratione modi, nempe per pœnitentiâ, quæ à Deo, ut bono proficiscitur. Præclarum est quod legitur in Talmud Hierosolymitano in libro Macchot. id est

flagellorum, ubi explicantur verba Psalm. 24. *Bonus, & rectus Deus, propter hoc docebit errantes viam.* Illa enim via explicatur pœnitentiâ. Quæsitum quippe à sapientiâ, quæ sit peccatoris condemnatio? & dixit quærentibus, id quod scribitur Proverb. 13. *Peccatores persequetur malum.* Quæsierunt à Propheta, quæ esset peccatoris condemnatio: Et dixit Ezechiel cap. 18. *Anima quæ peccaverit, ipsa morietur:* Interrogaverunt quoque Legem dicentes, *Quæ est peccatoris condemnatio?* & respondit ei, offerat sacrificium, ut remittatur ei, ut scriptum est Levit. 1. Interrogaverunt denique Deum sanctum, & benedictum. *Quæ est peccatoris condemnatio?* & dixit eis *agat pœnitentiâ, & signoscetur ei, & hoc est quod scriptum est in Psalm. 24. Bonus, & rectus, propterea dabit errantes vel peccatores viam, vel in viâ, quia ipse ostendet peccatoribus viam agendi pœnitentiâ:* unde patet pœnitentiâ venire à Deo ut bono, & misericordi.

Quod ad iustitiam attinet, idem facile probatur, Quia per solam peccatoris conversionem per pœnitentiâ ponitur æquale, & reparatur injuria, & nunquam alio modo, nam per pœnitentiâ, etiam inferni, non ponitur æquale. 1. Quia semper manet offensa. 2. Quia non idem qui offendit satisfacit, neque enim creatura per libertatem satisfacit, sed per coactionem, non volendo, sed patiendo, unde necessitas æternitatis, quia Creatura semper debet, ac nihil exsolvit, sed per pœnitentiâ æqualitas ponitur: nam per pœnitentiâ perfectam tollitur offensa: idem satisfacit, qui peccavit; uti anima liberè

à Deo recesserat, ita libere redit ad Deum: Eadem ponit æqualitatem in pœnâ, unde Tertull. ait pœnitentiam idem facere, quod facit iustitia, saviendo in peccatorem: ex quo patet summum opus esse iustitiæ.

Cùm itaque actiones Dei externæ proficiantur vel ab omnipotentia, vel à bonitate, & misericordiâ, vel à iustitiâ; (nam spectata in se, & absolutè, proficiuntur ab omnipotentia: si spectentur relativè, vel sunt gratuita, vel debita: si sunt gratuita, originem habent à misericordiâ: si sunt debita, iustitiam respiciunt:) facilè concluditur ex ratione principij, conversionem peccatoris esse magnum Dei opus.

II. Ratio petitur ex parte resistentiæ, quam Deus patitur, qualem non habet in operibus aliis, cui scilicet nec nihilum in creatione, nec ulla creatura obfistit: unde quælibet respectu Dei ad quidlibet habet potentiam, quam vocant obedientialem, *Tibi enim subest cum volueris posse*: sed cum liberum arbitrium alio modo moderetur, illud sine pugna quâdam & victoriâ non flectit: unde sic loquitur Sapiens: *Tu autem Dominator virtutis cum magna tranquillitate iudicas, & cum magnâ reverentiâ disponis nos*. Porro eiusmodi resistentia quam in peccatoris conversione experiri solet, ut & violentia quam infert, multiplex esse consuevit; sed triplicem tantum afferre hîc placet.

1. Est ex parte diaboli, à quo invito, & repugnante suos electos Deus eripit secundum illud Joan. 12. *Nunc iudicium est, mundi, nunc princeps huius mundi eijcietur foras; Et ego si exaltatus fuero à terrâ, omnia*

traham ad meipsum: Chysof. homil. 66. in Joan. Traham (inquit) tanquam à tyranno detentos, & per se minime potentes eius manus effugere, ut potè repugnantis. Alio loco rapinam appellat. Nemo potest spolia fortis rapere, nisi prius alliget eum, & tunc rapiat: Hæc autem ad illius violentiam ostendendam dicit, ut illic rapinam, illic tractionem appellaret. Huic principio innititur tota parabola de forti armato custodiente atrium suum: Hinc existunt illæ acres plerumque pugne in quorundam conversione: Ita cum primo castitatem vovit B. Ignatius, tota domus concussa est. Huc pertinet violenta vis quæ infertur domo, parentibus, amicis, amatoribus, qui modis omnibus bonum sæpè impediunt, secum dum illud Christi Domini, Matth. 10. *Inimici hominis domestici eius*: vel suis lachrymis & eiulatibus conantur impedire: cuius figuram habes in Apocalypsi cap. 18. ubi ad conversionem Romani Imperij, quæ per casum Babylonis designatur: *Et flebunt (inquit) Et plangent se super illam Reges terræ, qui cum illâ fornicati sunt, Et in delicijs vixerunt, cum viderint fumum incendij eius*: Et ut indicet idem, de ijs, qui aliquid emolumentum percipiebant, *Et negotiatores terræ flebunt, Et lugebunt super illam: quoniam merces eorum nemo emet amplius; merces aurî, Et argenti, Et lapidû pretiosi, Et margarita, Et byssi, Et purpure, Et serici, Et cocci, &c. Et poma desiderij anime tuæ discesserunt à te, Et omnia pingua, Et præclara perierunt à te, Et amplius illa jam non invenient: cuius rei possem varia exempla vobis afferre.*

2. Ex parte vitiorum & concupiscentiarum, quibus vim infert Deus, homines

mines excitando ad illas mortificandas. Nam ab exaltatione Christi Domini in cruce, multo magis quam à diebus Ioannis Baptistæ regnum cœlorum vim patitur: ubi mortificationis violentiam passim S.S. Patres intelligunt: Quo enim Dei vocatio pertinet, nisi ad mortificanda membra super terram, in quibus regnat concupiscentia.

3. Ex parte ipsius voluntatis cui etiam violentia fit, ratione dispositionis contrariæ & reluctantis, quam debellat victrix gratia, & præpotens vocatio: unde ex eo commendatur, quod licet obstacula reperiat & voluntatem contradicentem, omnem tamen difficultatem perumpat, secundum illud orâtis Ecclesiæ. Et nostras etiam rebelles compelle propitius voluntates: dum enim ex nolentibus volentes facit, nolentes aggreditur, quod verbum (trahendi) recte significat, quandoquidē quandā coactionē importat. Chrysof. serm. 10. in Psal. 18. Attrahit nolentes: nemo dicat, non vult, quia & Abraham, ut offeret filium, colliavit: Et Loth Angeli ut subtraherent flammis, extractum manibus sustulerunt. Et Petrum Dominus, ut iret ad martyrium, quo nolebat, auxilij sui virtute, præcinxit dicens: *alius tecinget, & ducet quò tu non vis*: Et Pater cœlestis non solum volentes suscipit, sed attrahit & nolentes, dicente filio: *Nemo potest venire ad me, nisi pater qui misit me, traxerit eum*: Id significatum in parabola invitatorū ad cœnam, ad quam invitati noluerunt venire, coacti autem venerunt: ubi adverte discrimen vocandi, nam qui noluerunt venire, invitati tantum sunt

& admoniti temporis veniendi, quia omnia parata sunt: potuerunt autem venire si voluissent; sed non sunt introducti, & coacti. *At iratus Paterfamilias, significatur affectus ad superandas difficultates, seruo præcepit: Exi citò in plateas: & vicos civitatis, & pauperes ac debiles, & cæcos & claudos in introduc huc*; videlicet non iam expectans, ut ipsi venirent: proposita sibi vocatione convivij; quia nec pauperes auderent, nec debiles ac claudi dõssent incedere: nec cæci viderent lucem, ac ianuam, si servus vel momento dimitteret: opus igitur fuit ut manu traheret, donec ad cœnam venirent: Itaque in iis maioris virtutis elucet vocatio qui plus habent resistentiæ, ut qui in viis & sepibus erant, intrare compelluntur, qui eos significant, quos Deus permittit maioribus retineri impedimentis, & vitiis, quibus postea coactionem, infert, ut mutantur: plerūque enim reluctantibus hominibus, à Deo, & ab eius ministris obtruditur: opportunè, & importunè prædicatio veritatis, in crepatio, suasio, obsecratio, exempla, miracula, flagella, beneficia, occasiones salutis, immò etiam interiores illustrationes, vehementes impulsus, & exuberantes suavitates, quibus tandem efficitur, ut appetatur avidissimè quod antea fastidium & nauseam peccatori provocabat: Orig. homil. 25. in Num. loquens de Christo: *Liberi arbitrij est, anima, & in quam voluerit partem est ei liberum declinare*. Subdit: *Quodammodo vim nobis fecit, ut nos pertrahat ad salutem*. Id probat infra: *quoscumque inveneritis, cogite intrare*; sic ergò non solum invitamur

Deo,

à Deo, sed & trahimur & cogimur ad salutem: quomodo autem id fiat, quis explicet? unde Prosper lib. contra Collator. cap. 14. Quis perspicere, aut enarrare possit, per quos affectus visitatio Dei animum ducat humanum, ut quæ fugiebat, sequatur, quæ oderat, diligat; quæ fastidiebat, efuriat, ac subitâ commutatione mirabili, quæ clausa ei fuerant, sint aperta; quæ onerosa, sint levia; quæ amara, sint dulcia, quæ obscura, sint lucida: *Hæc autem omnia operatur unus, atque idem spiritus dividens singulis prout vult.* Quantum exemplum habemus in Augustino, qui voluntatis suæ, & gratiæ pugnam tam scite descripsit.

III. Ratio petitur ex parte victoriæ; & quidem si auderem, dicerem etiam in ipso Deo qui parcit? nam quantum illud est, ut Deus sic offensus, sic justus, sic rectus, odisse desinat? Exemplum in creatura. Certè ægerrimè parcimus offensi: itaque Apostolus Rom. 5. *Commendat autem Deus charitatem suam in nobis, quoniã cum adhuc peccatores essemus secundum tempus Christus pro nobis mortuus est.* Neque enim Deus uno tantum attributo, peccato repugnat, ut errori per sapientiam, infirmitati per potentiam, sed omnibus attributis, & ipsâ suâ naturâ. Itaque necesse est ut quasi seipsum vincat Deus, ut parcat. Sed vide alterâ victoriâ. I. in vindicta, certè maior est quàm in inferno, ubi durante etiam pœnâ, non tollitur rebellio, unde non perfecta victoriâ: immò, quod maximè displicet, manet: & quod solum amabatur, punitur. Manet enim peccatum, & peccator punitur: quod cõtra sit per remissionem, & pœnitentiam; quapro-

pter in Scripturis remissio peccatorum exprimitur per ruinas, per debellationes, per incendia, per conflagrationes, Isaia 34. *Indignatio Domini super omnes gentes, & furor super universam militiam eorum: interfecit eos, & dedit eos in occisionem, &c. Quia dies ultionis Domini annus retributionum iudicij Sion, &c. Noctæ & dies non extinguetur, in sempiternum ascendet fumus eius.* Nominè Idumææ intelligit Montanus Romanum Imperium: Romam in urbe Bosra; incendium in igne Evangelij: Sophon 3. *In fine zeli mei devorabitur omnis terra, quia tunc reddam populis labium electum, ut invocent omnes in nomine Domini, & serviant ei humero uno:* de igne Evangelij interpretatur Hieronymus: item in Apocalypsi, cum sub figura Babylonis, Romæ casus narratur, & dicitur fumus incendij illius duraturus in sæcula: non potest intelligi de materiali incendio, sed de spirituali. Item cum dicitur decima pars Jerusalem corruisse, non intelligitur de materiali ruina, cum tota fuerit destructa, quo tempore scripta fuit Apocalypsis: dicitur tamen Deus vindictam sumpsisse, cum decima pars civitatis cecidit; quæ ruina mystica est, juxta Isaje vaticinium cap. 6. *Adhuc in ea decimatio, & convertetur.* Conversionem autem sic exprimit Apocal. 18. *Et igne comburetur, quia fortis est Deus, qui iudicabit illam.*

2. Vide certam victoriâ in domino, & subjectione; cum enim creata omnia Deo perfecte sint subiecta, una hominis voluntas, Dei voluntati rebellis esse potest, vi liberi arbitrij: ac licet trahi possit, quò non vult duci, manet tamen libera voluntas sui iuris: si vo-

si volet; non quidem Dei damno, sed suo: sed si perire volet, necesse est ut pereat: Porro Deus non est Dominus liberi arbitrij, nisi per gratiam, & liberi arbitrij peccatoris per pœnitentiam; quâ ratione Deus, libro contra Collatorem cap. 6. Non resistentem invitumque compellit, sed ex invito volentem facit, & quibuslibet modis infidelitatē resistentis inclinat, ut cor audientis, obediendi in se delectatione generatâ, ibi surgat, ubi premebatur: ibi discat, ubi ignorabat: ibi fidat, unde diffidebat: inde velit, unde nolebat: etenim *Dominus dabit suavitatem, & terra nostra dabit fructum suum: unde congratulatio illa solemnis in cœlo: Et maius gaudium super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta novem iustis, qui non indigent pœnitentiâ.*

IV. Ratio petitur ex ratione terminorum, nempe ob distantiam: unde mirabilior mutatio: plus enim distat peccatum à gratia, quàm non ens ab ente: unde sicut in productionibus omnium difficillima est creatio, propter terminorum summam distantiam; & sicut in miraculis illud est maximum, ubi maior est mutatio, & illa maxima, ubi termini maximè distant: ita summa mutatio est ex peccato ad iustitiam, & hoc significat, *maius gaudium super uno peccatore, quàm super nonaginta novem iustis qui non indigent pœnitentiâ*: Sic æstimamus miracula, & plus nos movet aquarum soliditas in transitu filiorum Israël, quàm soliditas terræ: plus aqua scaturiens è rupe, quàm magna flumina: plus ignis devorans filios Aaron, & rebelles in seditione Core, quàm Æthnæ, & Vesuvij incendia.

V. Ratio petitur ab effectu qui producit, nempe à gratia sanctificante, quæ formalis est peccatoris iustificatio, quæ quanta sit, vel hinc æstima. 1. quod sit re omni naturali superior: cōsidera omnes creaturas spirituales, & corporeas, & vide in eis naturam, & statum earum moralem, internum ob virtutes, & perfectiones: externum, ob dignitates. 2. Quod nemo per se tantū bonum mereri possit, quacumque industriâ, quocumque labore, quodque creatura nulla pervenire ad illam possit; & tamen in creaturis præsertim spiritualibus quot sunt perfectionis gradus? Eodem pertinet quod nulli creaturæ quantumlibet perfectæ connaturalis esse possit.

3. Quod sit status divinus, & participatio quædam divinæ naturæ, iuxta illud S. Petri: *Divinæ consortes nature*. Denique quod sit certum ius ad gloriam, certa beatitudinis expectatio, quodque nullâ re aliâ, quàm ipso Deo immediatè possessio compensari, vel æstimari possit. Ex quibus omnibus videtur rectè proposuerim illud, conversionem hominis peccatoris esse unum è maximis facinoribus Dei?

Hic paulum sistamus, Auditores: *Cui loquar, aut quem contestabor? quis tanti operis materia obiectum esse vult. Quid gloriaris in malitia qui potens es in iniquitate, &c. à seculo confregisti jugum, dixisti non serviam. Nonne satis est te Deum ut authorem naturæ, ut benefactorem neglexisse, & donis eius omnib' abusu esse: & in eius offensiones convertisse? an non satis te Deum ut Legislatorem contempnisset, hoc est, leges ipsius, & mandata? sed quàm iusta, quàm æqua,*

Q

quàm

quàm naturæ conformia, quàm rationi consentanea, quàm facilia! Probe est *verbum in ore tuo*, &c. Num satis quod sequitur? tum minas, tum promissa? sed qualia? sed quanta? & in hanc vitam, & in alteram: & tempus, & æternitatem spectantia? Quid est quod etiam ut auctorem gratiæ negligere pergis, hoc est, ut omnipotentem, ut bonum, ut iustum? Quid tandem expectas? an nescis alterum è duobus esse necessarium, ut fias, vel iræ atque vindictæ vas, vel misericordiæ? Quid necesse est ut Deus aliquando ex tuo supplicio gloriam quærat? atque idem tibi dicat quod Pharaoni, uti dicitur Rom. 9. *In hoc ipsum excitavi te, ut ostendam in te virtutem meam, & ut annuntietur nomen meum in universa terra*: quod præstitit insigni eius calamitate, & supplicio: Sophoniæ 2. *Hæc est civitas gloriosa habitans in confidentia, quæ dicebat in corde suo, ego sum, & extra me, non est alia amplius*: de Ninive loquitur potentissima & amplissima urbe Assyriorum: *Quomodo facta est in desertum, cubile bestię? omnis qui transit per eam, sibilabit, & movebit manum suam*. Jeremiæ 19. *Et ponam civitatem hanc in stuporem, & in sibilum*: de Jerusalem loquitur destruenda à Chaldæis: *Omnis qui præterierit per eam obstupescet, & sibilabit super universa plaga eius*: vide quàm illud sit dissimile: *Et erit gaudium in caelo super uno peccatore pœnitentiam agente*. Et tu quidem quid expectas, quid moraris? *Ecce nunc tempus acceptabile, nunc dies salutis*. Nunc illud tempus est de quo dicitur: *In tempore*

accepto exaudivi te. Ad hoc enim nos Ecclesia, ipso habitu, vocibus & ceremonijs invitat; nam ut cætera præteream, jejunium, lugubres vestes, conciones quotidianas; preces longiores, quorsum ipso in aditu Quadragesimæ, cineres tibi proponit, nisi ut te moneat eius status ad quem te vocat, nempe ad pœnitentiam? quippe cum pœnitentia sit gravissimus luctus; nulla enim pœnitentia est sine dolore, dolor autem ille debet esse omnium maximus, quia de summo malo, nempe de peccato: & nemo sumum dolorem tenere ita potest, quin foras erumpat: at inter signa doloris, fuit illa cineris aspersio: hinc illud Jobi cap. 42. *Ago pœnitentiam in favilla & cinere*: Et Jonæ 3. ubi fit mentio pœnitentiæ Regis Ninives, scribitur: *Surrexit de folio suo, & abiecit festimentum suum à se, & indutus est sacco, & sedit in cinere*. Tria enim in pœnitentia potissimum spectantur. 1. Ut Deus offensus placeatur: 2. Ut peccator puniatur: 3. Ut à peccato removeatur; quæ omnia ista ceremoniâ perfectissimè designantur, uti alia jam concione diximus. In hæc igitur tria seriò, seduloque incumbere, ut Deo quem toties tot peccatis offendisti, placato, pœnis quas peccando meruisti, vel omnino, vel saltem ex parte ultrò assumptis, peccandi in posterum voluntate sublatâ, gratus sis. Auctori gratiæ, sic quo ad gloriam pervenias, quò nos perducatur Pater, & Filius: & Spiritus Sanctus. Amen.

* *